

УДК 504.3.054(477.85)

Є. Є. Макарчук, студент
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ СТАЦІОНАРНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ

Проблема забруднення атмосферного повітря від стаціонарних джерел не втрачає своєї актуальності і сьогодні. Промисловість та виробництва, пов'язані зі спалюванням палива є споживачами енергії, сировини, води, повітря, земельних ресурсів і водночас є одним з найбільших джерел хімічного і фізичного забруднення атмосфери.

Специфіка забруднення атмосфери міста Чернівці стаціонарними джерелами полягає в тому, що більшість підприємств знаходяться в безпосередній близькості до житлових забудов, що негативно впливає на екологічний стан міста.

Якщо порівнювати Чернівці з прилеглими сільськими районами, то в місті забруднення атмосферного повітря в 10-15 разів вище, ніж у сільській місцевості.

Викиди від промисловості на території Чернівецької області складають 47,6% всіх шкідливих речовин, що потрапляють в атмосферу (за даними 2019 року). З них частка Чернівців складає 34%, оскільки промисловість сконцентрована переважно у обласному центрі.

Високі концентрації домішок та їх міграція в атмосферному повітрі призводить до утворення більш токсичних речовин (смог, кислоти), або до таких явищ, як парниковий ефект та руйнування озонового шару. Найбільш поширеними токсичними речовинами, які забруднюють повітря у Чернівецькій області є: оксид вуглецю (CO), діоксид сірки (SO₂), оксиди азоту (NO_x), речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, вуглеводні (C_nH_m), свинець, сажа. За період з 2012 по 2019 рр. спостерігається зменшення кількості забруднюючих речовин в атмосфері області (табл. 1.).

Таблиця 1

**Викиди в атмосферне повітря основних забруднюючих речовин від
стаціонарних джерел забруднення в Чернівецькій області, тонн.**

Назва речовини	Роки							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Оксид вуглецю	600	500	600	850	799,7	853,1	560,0	481,7
Оксиди азоту	200	200	200	200	300	263,3	278,4	255
Сполуки сірки	400	300	300	500	400	430,5	372,2	270,9
Частинки	800	800	700	1000	800	937,6	772,8	579

У Чернівцях розташовано ряд середніх і малих підприємств різного виробничого профілю: ВАТ “Чернівецький цегельний завод №3”, ВАТ “Чернівецький цегельний завод №1”, Чернівцітеплокомуненерго, Чернівецький олійно-жировий комбінат та інші.

На території міста Чернівці налагоджена система спостережень за станом повітря – є 3 стаціонарні пости, що ведуть спостереження за якістю повітряного простору за 10 домішками: NO_x, CO, SO₂ та ін.

За даними спостережень 2019 р. екстремально високих рівнів забруднення атмосферного повітря в місті не спостерігалось (рис. 1). Було відмічено зменшення валового викиду забруднюючих речовин на 389,3 тис. т, в основному за рахунок зменшення викиду сполук сірки та твердих частинок. У порівнянні з попереднім роком, викиди сполук сірки зменшились з 372,2 до 270,9 тонн, а частинок – з 772,8 до 579 тонн.

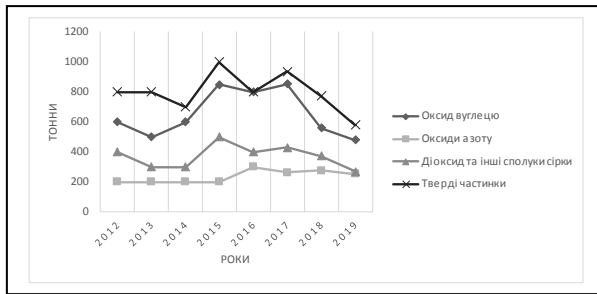

Рис. 1. Забруднення атмосферного повітря Чернівецької області.

У більшості випадків забруднюючі речовини, що викидаються в атмосферу, випадають на землю на невеликій відстані від джерела забруднення, через що найбільш забрудненою є територія адміністративного центру області.

Спостерігається тенденція до зменшення обсягів викиду токсичних речовин у Чернівецькій області, що позитивно впливає на загальний екологічний стан регіону. Для зменшення забруднення повітря на існуючих джерелах потрібно вжити систему заходів: впровадити постійний контроль за продукуванням відходів, впровадити різні методи очищення промислового диму та ін.

Список використаної літератури

1. Соломенко Л. І. Загальна екологія : підручник / Л. І. Соломенко, В. М. Боголюбов, А. М. Волох ; вид. друге випр. і доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 352 с.
2. Сайт Чернівецької ОДА. URL: <https://bukoda.gov.ua/> (дата звернення 01.04.2022)